

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Depisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

O pravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Dne 24. aprila.

Denes je petindvajsetletnica cesarjeve in cesaričine poroke.

Četrto stoletje živeti v srečnem zakonu, to nij mnogim prisojeno; zatorej pa ta dan kot poseben vesel praznik praznujejo vsi avstrijski narodje, ker je bila ta redka sreča prisojena našemu vzvišenemu vladarju in njegovej blagej soprogi.

In v zboru ta dan praznujočih narodov avstrijskih nikakor ne manjka tudi našega slovenskega naroda; ker slovenski narod, ki po številu žalibože nikakor nij mej večjimi, in ne mej najbogatejšimi, je pa vsakako največji in najbogatejši, kadar se vpraša po udanosti cesarske hiše, po ljubezni do svojega vladarja, in po neomahljivej zvestobi habsburgskemu prestolu!

Sinoči so goreli po vseh slovenskih gorah in hribih užgani kresovi na slavo denšnjemu dnevi, daleč od sela do sela pričujoč o ognjenem veselem sočuvstvu vsega našega slovenskega naroda za najvišjo cesarsko rodovino. Denes pa mlado in staro po vsem Slovenskem pod milim nebom, v cerkvah in v domih k Bogu moli, naj nam On vladarja ohrani še mnogo in mnogo let v vsej sreči in cvetočem zdravju; denes je vsako slovensko društvo po svojih močeh kako svečanost priredilo, vsaka naša šola je denes učilišče slovenske lojalitete, vsaka občina tekmuje z drugo, kakó bi izrazila svojo udanost in ljubezen do milega si vladalca in njega drugarice v življenji.

Zatorej tudi slovenska narodna žurnalistika, ki je vselej in pri vsakej priliki zvesta in iskrena tolmačica čutil in mislij slovenskega naroda, denes svojo prijetno dolžnost izpolnjuje, če udanost, zvestost in ljubezen slovenskega naroda do prejasne dinastije pred vsem svetom slovesno poudarja ter izkazuje in v prvej vrsti mej glasniki narodovega srca zakliče: živio cesar! živela cesarica!

In kakor denes to radostno naglašamo, tako hočemo mi slovenski novinarji tudi na dalje pri vsakej priliki baš izrečena čutja v svojem narodu ne le ohranjevati, temuč njegovati in vedno krepiti.

V vseh težkih in ostrih borbah, katere smo bojevali uže za pravico in narodno svobodo slovenskega naroda, za poročta njegovega narodnega žitja in obstanka, za kulturni razvoj njegove individualnosti, — ohranili smo vedno živo vero v pravičnost naše stvari pa tudi v vzvišeno pravičnost našega vladarja. Zatorej pa tudi vse in celo upanje hranimo in gojimo, da nam bode mogočna beseda vladarjeva skoro na pomoč prišla in našim pravičnim narodnim terjatvam do končne zmage pomagala, da si znamo in hočemo ostro ločiti osobo cesarjevo od dnevné politike in njenih prikaznij.

Trdovraten in vstrajen, neodjenljiv in neustrašen hče biti i na dalje naš boj za polno narodno ravnopravnost slovenskega življa, naš boj proti germanizaciji in italijanstvu, boj za kulturno in materijalno zboljšanje stanja slovenskega naroda. Jednako trdno in vstrajno pak hoče biti in ostati naš narod tudi v ljubezni in udanosti do prestola, od katerega sme le pravice pričakovati in jo pričakuje.

Slovenec je bil kot vojak v krvavem boji, kadar je bilo treba življenje zastaviti za blagost cesarstva in cesarja, zmirom prvi.

Slovenec je nosil i druga državna bremena, da si dostikrat silno težko in žrtvovno, a zmirom v zavesti si svoje državljske dolžnosti in rad.

In tako tudi prelojalno obnašanje celega slovenskega naroda, prebivajočega od urne Drave do sinje Adrije, od nekdanjega slovenskega Gorotana do meje naših južnih bratov Hrvatov, presijajno odbija tista vedna neopravdana sumnjičenja očitana nam narodnjakom, jednim zastopnikom slovenskega naroda, ki so nas dozdej mnogo ovirala v dosegi onih sredstev in ciljev, katere so izpoznali naši najblažji možje, pred nami in mej nami živeči, kot potrebne in jedino prave za narodni obstanek in boljšo bodočnost slovenskega naroda.

Sklepamo te vrste s priprostim, a vendar vse obsegajočim slovenskim pozdravilom našemu vladarju in vladarici:

Živela na mnoga leta!

Slavnostni govor

bl. gospé Franje Ravnikarjeve v čitalnici
20. aprila t. l.

„Čestita skupščina! — Starodavna lepa družbinska navada je, da tudi gospodar preproste rodovine, ako po dobrosti vladarja človeške usode učaka redko srečo, da praznuje z zaročnico svojega srca petindvajsetletnico zakonske zaveze, praznuje ta pomembni dan kakor najbolje more in zna — in cd blizo in daleč se shajajo njijai otroci in vnuki, sorodniki in prijatelji, ter jima izrekajo srčna voščila, naj božja roka oba milostivo čuva in vodi še v bodoče, kakor ja je čuvala doslé!

Črez malo dni pa bode preteklo 25 let, kar se je isti veseli dogodek obhajal na carskem dvoru dunajskem, kateri slovesno obhajati se pripravljajo ravno zdaj zvesti avstrijski državljani.

Naj denes, ko praznujemo tudi mi spomin srebrne poroke svojega svitlega vladarja in svitle vladarice, — denes, ko smo se zbrali tudi mi tu v narodnem domu, da skazemo Njiju Veličanstvoma iskreno svojo udanost, bodi mi dovoljeno, da se najprej ozremo nekoliko v minuloost, ter si stavimo pred oči nekatere prednike slavnih avstrijskih vladarjev, po katerih se potem tim najnaravnejše prikažeti našemu pogledu tudi vzvišeni sliki našega sedanjega deželnega očeta in deželne matere naše. —

Vladarji notranje-avstrijski, (Štajerskega, Koroškega in Kranjskega); nadvojvoda Ernst Železni, početkom petnajstega veka, — nadvojvoda Karel v šestnajstem veku, in so-proga njemu Marija bavarska princezinja, najpobožnejša žena iste dōbe, vsi bili so prijazni našej slovenskej deželi.

Cesarji: Frederik III. utemeljitelj ljubljanske stolne cerkvi l. 1461, slavni Maksimilijan I., imenovan „Poslednji vitez“, sam velik prijatelj Slovanstva, je imel na svojem cesarskem dvoru dunajskem mnogo naših nčenih rojakov okolo sebe, — Ferdinand I. (brat Karolu V.), — cesar Ferdinand II. (sin zgoraj imenovane Marije), Leopold I., nepozabljena cesarica Marija Terezija, podpornica šolstvu in ustanoviteljica našej „družbi kmetijske“, — nje soprog Franc, kateri je ukazal dvornemu matematiku Naglju, naj preišče vse prirodne znamenitosti naše kranjske dežele, — vsa ta slavna imena so

z nami v tesnej zvezi, in zlatimi črkami zablježena v naše domovine povestnici.

Leopold II. je bil jednako prijazen in naklonjen Slovenom, kakor za njim cesarja Franc in Ferdinand, katera sta zapored obiskavala našo domovino, — in kedo naobraženih slovenskih rodoljubov ne pozna podpiratelja vednosti in umetelnosti, nadvojvoda Ivana, ki je pred 37 leti pomagal na svitlo našemu narodnemu listu „Novicam“ in je bil sploh poseben prijatelj našej „družbi kmetijske“!

Tem svitlim vladarjem habsburgske hiše po duhu in srcu prevredni naslednik je Njega Veličanstvo cesar Franjo Josip I.

V ozbilnih in politično razburjenih dneh je prijel Franjo Josip I., še mladenič, žezlo avstrijskega cesarstva, a takoj si je svojim človekoljubnim vladanjem pridobil srca njega veselih narodov prostrane Avstrije.

To veselje avstrijskih državljanov je doseglo svoj vrhunec, ko se je svitli cesar dné 24. aprila leta 1854 poročil s preblago Elisabeto, vojevodinjo bavarsko, in iz tisoč in tisoč src in grl so tedaj odmevala vroča voščila: Živela cesar Franjo Josip in cesarica Elisabeta!

In mili Bog je branil mladega vladarja najete morilčeve roke, in blagoslovil je njega srčno zavezo: daroval je Nj. Veličanstvoma cvetoče hčere in brdkega naslednika Rudolfa, na katerega se zaupno ozira vsa Avstrija.

Res, da pripravili so se tudi temni, nesrečonosni oblaci nad hišo habsburgsko — nezgode so večkrat zadele ter britko ranile ljubečo dušo Franja Josipa, očeta, sina, brata in vladarja Avstro-Ogerske, v katerih so izraževali svoje odkritosrčno sočutje vsi zvesti mu narodi avstrijski.

Vse te bridkosti so denes pozabljene v radostnem spominu na 24. dan aprila l. 1854.

Hvaležno čestita tudi Kranja onemu dnevi v živem spominu na obile darove, kateri so prihajali in neprestano prihajajo iz milostljivih cesarjevih rok našej deželi v raznih prilikah in iz mnogovrstnih namenov, katere je zapisala Klijio v listine domovine naše. Uničevali so nje blagostanje požari, pokončavale so povodnji polsko setev, ali pa je prišla kaka druga uima in z njo revščina in beda mej obupne rojake, — a cesarjeva očetovska ljubezen se je usmilila nedolžnih trpincev in došla je pomoč, mnogokrat uže prej, nego je

prošnja potrkala na človekoljubno vladarjevo srce. — Zidale so se cerkve, šole, stavili se različni dobrodelni zavodi po Kranjskem, in hvaležni moremo reči, da je tudi pri mnogim takšnem početji izdatno pomagala slavnoznana radodarnost Njiju Veličanstev. Tudi umetelniki in učenjaki, ljubci bogov, če prav ne ljubci sreče, so prejemali in še prejemajo po cesarskej milosti pripomoči za svoje naobraževanje, in uže marsikaterega vrednega sina slovenskega rodu je Njega Veličanstvo odlikovalo v znamenje, kako vé ceniti vsako delovanje na korist deželi in državi. Kedo bi torej iz globine svoje duše ne želel Njiju Veličanstvoma, da se Njima broj srečnih let še dolgo, dolgo narašča.

Denes, denes gospōda! nam Slovenom v trdnej nadi prihodnjih boljših časov še posebno stopajo v spomin nikdar pozabljene preblage besede premilega našega cesarja, s katerimi je ukaz dal svojim ministrom, rekši: „naredite mi mirmej mojimi narodi.“

Navdušeni po tej veselej nadi vzkliknimo denes: Mili Bog varuj in blagoslovljaj našega svitlega gospoda in vladarja Franja Josipa I. in svitlo soprogo Njegovo Elizabeto, ter njiju slavno rodovino!

Tebi, mila domovina pa kličemo:

Veséli Slovenija, veséli se Kranja,
Obnabje se jasni nad tvojo glavó,
Iz ólike mira ti venec poganja,
Ki venčal bo tebi dolino, goró!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. aprila.

Na adresu avstrijskih škofov je odgovoril Njega Veličanstvo **cesar**, da smatra čestitanje škofov kot ravno toliko iz zvestega srca izhajajočih molitev, katere naj Bog usliši. Hvaležno priznavajoč spominja se neprestanega prizadevanja škofov za pospeševanje verstva in nrvnosti, za oživljenje dolžnostnega čuvstva, za ohranjenje zvestobe do cesarja in monarhije, ter se zahvaljuje srčno v svojem in cesarice imenu za z nova pokazano udano mišljenje.

Na adresu avstrijske gospodske zbornice je dejal cesar: K najlepšim tradicijam gospodske zbornice spada, da stoji ona pri javljenih sočutja avstrijskih narodov do udov carske rodbine v prvej vrsti. Gospodska zbornica izkazuje se v veselih in žalostnih dnéh kot zavetje dinastične zvestosti isto tako, kakor ume svoj visok poklic v državnem živ-

Listek.

Peter Kozler. †

(Dalje.)

Na Dunaji živeči rojaki naši, ki so si bili, z dr. Miklošičem na čelu, leta 1848. spomladi ondi osnovali „Slovenski zbor Slovenijo“, izdali so 20. malega travna istega leta program, v katerem slovenskemu svetu oznanjajo namere svojega delovanja. Prva točka tega zanimivega programa ad verbum govori tako:

„Namen tega zbora je speljati: 1. Da se politiško razkropljeni narod Slovincov na Kranjskim, Štajerskim, Primorskim in Koroškim kakor jeden narod v eno kraljestvo z imenom „Slovenja“ zedini, in da ima za-se svoj deželni zbor.“

Toda o Slovincih imeli so tiste čase ljudje, izvzemši nekoliko izvoljenih mož, jako čudne in megléne pojme. Niti domačim roja-

kom število in zemljepisna razširjenost slovenskega naroda nij bila do dobra znana, tuji so o teh stvarih celó zmotno in pogrešno mislili. Ako je tedaj dunajska „Slovenija“ zahtevala zjedinjenega kraljevstva slovenskega, treba je bilo najprej svetu povedati, kod prebivajo Slovenci in koliko jih je na številu; treba je bilo zemljevida, ki bi natančno potegnili meje bodočemu in tako na glas zahtevanemu kraljevstvu slovenskemu. In s tacim zemljvidom Slovence oveseliti, ukrene Peter Kozler, mož poln zemljepisnega znanja, a tudi poln mladostnega navdušenja in plemenite požrtvovalnosti. Toda takoj začetek je bil težak, ker razven Freyerjevega zemljevida kranjske dežele nij imel nobednega zanesljivega pripomočka. Pozvedeti je bilo treba tudi blizo 5000 slovenskih krajevnih imen, in Kozler moral je pisati na stotine prijateljskih pisem znanim in neznanim domoljubom in duhovnikom zlasti po Koroškem, Primorskem in Štajerskem, in stalo ga je mnogo truda,

predno si je pripravil vsaj najpotrebnejšega gradiva. Našel je tudi spretnega risarja in uže leta 1848. mogel je poročati svojemu bratu Janezu, da Štajerska in Istra ste uže zgotovljeni. A ta risar bil je slepar, izmolzel je iz Kozlerja več stotakov, potem pa, ne dovršivši zemljevida, izginil z Dunaja. Zdaj je moral novega risarja iskati. Zaradi te neprijetne dogodbe, in pa, ker je Kozler leta 1849. preselil se z Dunaja, zapoznil se je zvršetek tega zemljevida in z njim združenega krajevnega imenika malo na za tri leta, in stoprav leta 1852. mogle so „Novice“ v 92. listu Slovincem naznanjati preveselo novico, da bode Kozlerjev zemljevid meseca januarja l. 1853. gotov. In v glasniku k 93. listu „Novic“ 20. listopada leta 1853. vabi sam Peter Kozler, tedaj c. kr. namestni državni pravdnik v Tolminu, Slovence naročevati se na njegov zemljevid.

Toda, Peter Kozler je obračal, Bachov absolutizem je obrnil! Še predno se zemljevid

Tjenji izpolnjevati z domovinsko ljubeznijo in udanostijo. V svojem in v imenu cesarice izraža najsrčnejšo zahvalo in zagotavlja gospodski zbornici neprenehljivo cesarsko milost.

Na državnega zbora adresu je cesar odgovoril, da ga zmirom veseli, ako sprejme obljube zvestosti in udanosti svojih narodov po organu postavnih zastopnikov, in da mu je posebno zadostenje to, ker ima državni zbor pred sklepom znamenite dobe ustavnega dela še priliko pokazati svoje lojalno sočutje tako srčno. Dobra voščila državnega zbora, dejal je cesar, naj bi se z božjo pripomočjo izpolnila v blagost domovine, katerej so naše združene moči posvečene, in katere osoda je z obo cesarske hiše združena neločljivo. Deputacija naj državnemu zboru izroči njegovo in cesaricino najsrčnejšo zahvalo in zagotovilo vedno trajajoče cesarske milosti.

Mej **ustavovernimi** Nemci se daje zdaj gaslo k novemu programu, ki obsega 1. razširjenje kompetence avstrijske delegacije takó, da bode naša polovica ravnovažna z ogersko, 2. pa da naj se voli iz državnega zbora direktno v delegacije, ne pa po deželah. Torej ustavoverci sami uže zopet hote svojo ustavo preminjati.

Vnanje države.

Slovanskega človeka srce boli in gnjev ga obhaja, ko bere, kako divje fanatično ali strastno zabavljajo nemški listi na **Rusijo** in na ruski narod zaradi izrednih naredeb ruskega carja po povodu nesrečnega napada Solovjevleva. Nemci so kar pozabili, da imajo v Berlinu sami še zmirom izjemno ali obsadno stanje in da v Nemčiji nij za dlako več svobode kot v Rusiji.

Iz Carigrada se 21. aprila telegrafuje: Glavne točke dogovorjene **avstro-turške** konvencije so sledeče: suvereniteto (!) sultanovo v Bosni in Hercegovini Avstrija priznava; ne predpisuje se, koliko časa da ima zasedanje trajati, in kar se tiče Novega pazara, bodo zasedli glavno mesto Novi pazar samo turški vojaki. Govori se pa še tudi, da bodo poleg Turkov zasedli mesto Novi pazar tudi Avstrijci.

V Rimu so se 22. t. m. zbrali vodje italijanske **republikanske** stranke in so sprejeli resolucijo Garibaldijevo, naj se postavi komitet, ki bode agitiral za splošno volilno pravico in odpravljanje politične pri-sege. „O Italiji irredenti se nij govorilo“, pristavlja telegram za to, da se to ne vrjame.

Na **Španjskem** so volitve dovršene. Voljenih je 275 vladnih, 32 konst tucijonalnih in samo 38 družih strank kandidatov.

Dopisi.

Iz Ptujja 17. aprila. [Izviren dopis.]

Popisal sem v svojem zadnjem dopisu stanje naše čitalnice. Komer so razmere našega me-

stecca znane, temu tudi ne bode neznano, da hoče naše občinstvo bolj nemško nego slovensko biti. Nij se treba nikomer čuditi, ako nam je torej na obstanku svojega narodnega zavoda mnogo ležeče. Mnogo je uže naša čitalnica storila in pretrpela, ali prestala je do sedaj vse srečno. Vihar, koji je nastal, hotel jo je pogrezniti, ali vihar je utihol in čitalnica stoji trdneje, nego kedaj. Da je to istina, pokazala je na včerajšnji dan sklicana glavna skupščina. — Predsednik gosp. dr. Gregorič narisal nam je v kratkem a jedrnatem govoru duševno stanje naše čitalnice, omenivši, da se narodna zaveza vedno bolj širi, kar so pokazale tudi zadnje volitve v deželni zbor, pri katerih so prvič v štajerskih mestih Slovenci z poštenimi in zmernimi Nemci zmagali. —

S stanovanjem, za katero nam je uže hudo š'o, kajti pomanjkanje stanovanj, ki bi bila društvu primerna, je tu veliko, smo zopet preskrbljeni. S 1. julijem t. l. preselimo se v prostore gospoda Muršica. Tu upamo, da se društvo zopet bolj oživi, tu upamo, da se nobeden Slovenec narodnemu društvu odtegoval ne bode. —

Volili smo včeraj tudi novi odbor, ki se je ob enem konstituiral in obstoji iz sledečih gospodov: predsednik gosp. dr. Gregorič, podpredsednik g. Kaiser, blagajnik g. Terstenjak, tajnik g. Urbanec, dalje so v odbor voljeni gg. Jurca, Planinšek, Kasimir, za namestnike gg. Meixner, Pintarič in Mikuš. — Počastilo nas je včeraj tudi nekaj mariborskih gospodov s svojim pohodom, mej temi tudi predsednik mariborske čitalnice g. Kačič. Pogrešali smo pa svoje vnanje ude. —

Pri tej priložnosti naj mi bode dovoljeno omeniti še o enem ravno ustanovljenem društvu, namreč o društvu doslužnih vojakov. Pri nas imamo mnogo društev, pa so sploh nemška.

Da torej o imenovanem društvu govorim, storim zaradi tega, ker hoče biti v narodnem obziru pravično, kar tu nij navada biti, kajti pravila izdalo je to društvo v slovenskem in nemškem jeziku. Tudi v „pozivu“ kateri se razpošiljajo, obeča društvo s politiko se ne pečati. Mi tudi upamo, da dokler bodo ti gospodje pri društvu mej vodstvom, kakor gosp. Planinšek in gosp. Pintarič bode društvo prizadevalo se povse nevtravno ostati in ne ka-

kor druga naša društva, prusijansko nemško politiko uganjati. Dokler ostane torej tako, podpirali je bomo vsi in želimo mu najboljše uspeh.

Iz Krškega 22. aprila. [Izv. dop.]

Slavnosti v Krškem o priliki srebrne poroke Njiju Veličanstev cesarja in cesarice bodo: 23. aprila: I. Zvečer ob 7 1/2 uri v šolskeji dvorani koncert s sledečim programom: 1. Hayden — cesarska himna. 2. Nedvčel — „Mein Oesterreich“, zbor. 3. Dr. Ipavec — „Domovina“, bariton- in tenor-solo z brenčečim zborom, pojeta g. Schwarz in g. Jerman. 4. Abt — „Ständchen“, kvartet, pojó gg. Jerman, Hochmeier, Steier, Vencajz. 5. Thalberg — „La Straniera“, fantasija iz opere, igra na glasoviru gospodična Rožnik. 6. Dr. Ipavec — „Žilje“, čveterospev, pojó gospodični Avsenikovi in gg. Jerman in Šušteršič. 7. Haidrih — „Jadransko morje“, moški zbor. 8. Hiller — „Der Sonntag“, mešani zbor. 9. Himna. Pred koncertom slavnostni govor. II. Godba po mestu. III. Kresovi na bližnjih gričih. Iz početka nameravano razsvitljenje mesta se opusti; tako prihranjeni stroški so se po posebnem nabiranju milodarov hudo zadetim Szegedincem naklonili, in tako se je izpolnila želja Njegovega Veličanstva. 24. aprila: 1. Ob 5. uri zjutraj budnica. 2. Ob 10. uri slovesna maša. 3. Šolska veselica v šolskeji dvorani. 4. Veselica na vrtu g. Gregoriča. 5. Venček v prostorih bralnega društva, katerega predstojništvo je za ta večer tudi neudom prostovoljno odprlo svoje prestore.

Z Dunaja 22. aprila. [Izv. dopis.]

Kamor človek pride, povsod je le en sam govor: praznovanje srebrne poroke cesarjeve, katero bode jutri in pojutranjem tukaj obhajalo se veličastno in velikansko.

Tujcev je uže toliko tukaj, da vse gomaži in mrgoli; kamor stopiš, vidiš in poznaš, da je polno ljudstva iz provincij došlo. Izpoznajš došlece uže po obrazih in obnašanji.

Deputacija dunajskih slavjanskih društev, na čelu jej grof Harrach kot predsednik „Slovanske Besede“, predstavila se je denes nižjeavstrijskemu cesarskemu namestniku in izročila mu krasno izdelano adresu do cesarja podpisano od zastopnikov vseh slovanskih društev na Dunaji.

„Slovanska Beseda“ na Dunaji je sklenila, da so k velikim svečanostim cesarjeve sre-

žadne prodajati, položi policija nanj svojo svinčeno roko, ter zaseže in zapečati ploščo, katera je stala Kozlerja toliko truda in toliko novcev! Nevedna in strahopetna birokratija Bachova, ki je tiste čase kakor mōra ležala na avstrijskih narodih, silno se je namreč vstrašila, ko je na zemljevidu opazila, da je slovenskega naroda toliko na svetu, in ko je videla, da je Kozler meje zaželjene zjedinjene Slovenije tako daleč na Koroško, v Istro in celo na Ogersko potegnil. Kozler je ugovarjal — brez uspeha! Začne se soper njega neprijetna pravda, in leta 1854. bil je v tedanjih izrednih časih v Gorici postavljen — pred vojno sodišče, češ, da je uže z imenom, katero je dal zemljevidu, storil se krivega velike izdaje. Kozler je namreč svoj zemljevid imenoval: „Zemljevid **Slovenske Dežele** in Pokrajin“. A očitalo se mu je, da „Slovenske Dežele“ nj mej številom avstrijskih kronovin, da s tem imenom ščuje soper obstoječi red, ruši zakonito zvezo avstrijskih dežel itd. itd.

Kozler sicer zaradi velike izdaje „wegen Mangel jedes Thatbestandes“ nij bil obsojen, a zemljevid njegov bil je dejan v prepoved, 422 uže gotovih iztisov bilo je na ukaz vojnega ministertva uničenih in on sam, namesto da bi bil imenovan za pravega državnega pravdnika, kakor je pričakoval, potisnen je bil za jedno stopinjo nazaj; premestili so ga iz Gorice v Trst za tajnika pri c. kr. deželnej sodnji. Tu je s'uzil še dve leti; a potem leta 1855. oženivši se z gospodično Marijo Zormanovo, hčerjo znanega tržaškega velikega trgovca in domoljuba, dá l. 1856. slovo državnej službi, ter gre za notarja v Sežano.

A da bi Slovence za zemljevid vsaj nekoliko odškodoval, dal je l. 1854. na svitlo: „Kratek slovenski zemljopis in pregled politične in pravosodne razdelitve ilirskega kraljestva in štajerskega vojvodstva s pridanim slovenskim in nemškim imenikom mest, trgov, krajev itd. Na svitlo dal Peter Kozler. Na Dunaji 1854. Natisnil Leopold

Sommer.“ V osmerki XVI. + 57 strani. Knjigi so pridejani tudi grbi vseh slovenskih dežel. Dr. E. H. Costa o tej imenitnej knjigi piše tako: „Diese mühsame und musterhaft genaue Arbeit ist von ebenso grossem wissenschaftlichem, als praktischem Werthe. Es ist bekannt, wie schwierig die richtige Schreibung fremdsprachiger geographischer Worte ist; in Bezug auf die slovenischen Ortsnamen ist das vorliegende Werk Kosler's eine sichere Quelle... Eine weite Verbreitung dieser gediegenen Arbeit wäre wissenschaftlich und von sicherem Nutzen.“ (Mitth. des hist. Ver. f. Krain XII. 1857. 153). Ta knjiga Kozlerjeva je še do današnjega dne jedini krajevni imenik slovenski! A če je tudi dan dees tukaj in tamkaj pogrešen, moramo misliti, kedaj je bil sestavljen in da je jezik naš od tistega časa uže veliko napredoval.

(Konec prih.)

brne poroke v Bač došlim Slovanom prostori Slovanske „Besede“ gestoljubno otvoreni. Prostorisča „Besede“ so I. Rothenthurmstrasse, 12, Hotel zur Linde v prvem nadstropji.

Domače stvari.

— (Kranjskeje deželne deputacije) je 22. t. m. na čestitanje cesar odgovoril: Z živim zadostjenjem sprejemam poklanjanje svojega vojvodstva Kranjskega ob priliki svečanosti petindvajsetletnice svoje poročitve. Znam, da je vse prebivalstvo kranjske dežele, katero zastopate, složno v čuvstvu najzvestejše udanosti do mene in moje hiše, in jaz smatram to lojalno mišljenje kot poročstvo složnega skupnega delovanja vseh prebivalcev Kranjske v povzdigo blagostanja domovine. Sprejmite mojo in cesarice najiskrenejšo zahvalo za voščila, ki ste nam jih prinesli, in zagotovljeni bodite mojega neminljivega cesarskega dobrohotenja. — Kranjsko deželno deputacijo je vodil dež. glavar Kaltenegger. Sestavljena je bila iz deželnih odbornikov Dežmana in Gariboldija (dež. odbornik dr. Vošnjak je bil zaradi smrti svojega očeta zadržan). Tem gg. sta se bila pridružila tudi državna poslanca grof Barbo in Langer.

— (Na čestitanje zastopništva mesta ljubljanskega) je dejal cesar 22. t. m. Hvaležno priznavajoč sprejem zagotavljanja zveste udanosti in dobra voščila, katera podaja moje glavno mesto Ljubljana meni in cesarici v slavo današnjega dne. Zagotovljeni bodite vednega mojega dobrohotenja, in nesite svojim someščanom moj carski pozdrav. — Mesto ljubljansko so zastopali gg. Laschan Doberlet in Klun.

— (Gimnazijalci) ljubljanski praznujejo cesarjevo svetkovino danes na starem strelišči. Tudi realci imajo svojo svečanost. Šole so danes za učenje zaprte.

— (Na tukajšnjem učiteljski) so včeraj imeli pripravniki svečano praznovanje srebrne poroke cesarjeve z odgovorom direktorja Hrovata, in slovensko in nemško deklaracijo. Popoldne je bila jednaka svečanost za ženske pripravnice.

— (Ljubljanska hranilnica) je po povodu cesarjeve svatbene 25letnice sklenila darovati 400 gld. za Szegedince in jih je deželni vladi izročila.

— (Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 18. aprila) se sledeče omenja: Dopisa deželne vlade vzela sta se na znanje, da bode Nj. Veličanstvo 22. apr. o polu jedne ure sprejelo kranjsko deželno deputacijo z adreso k srebrnej poroki Njiju Veličanstev, in da bode na dan srebrne poroke 24. aprila ob 10. uri v ljubljanskej stolnej cerkvi velika sv. maša, — deželna vlada se naprasi, da razpiše 6 baron Wurzbachovih stipendij cesarice Elizabete za vojaške invalide; — dopis deželne vlade vzela se je na znanje, da okrajne blagajnice ostanje še tako dolgo, da se vpeljejo glavne občine.

— (Notarska komora kranjska) ima 4. maja ob 10. zjutraj občni zbor, ki voli predsednika in odbor.

— (Iz Kranjske gore) se poroča, da se je tudi tam osnoval odbor za slovesno praznovanje 24. aprila.

— (Iz Ptujja) se nam piše 22. t. m.: Denes zjutraj je umrl tukaj Ivan Dornik, bilježniški kandidat. Pokojni je bil iskren na-

rodinjak. Pred 6 tedni umrla mu je soproga. Zapustil je umrli 4 leta starega sina. Jutri ob 5. uri bode pogreb.

— (Svojega moža ostrupila) je neka ženska v Kamencih pri Mokronogu. Skuhala mu je „boljših“ žgancev, ko je truden iz vinograda od dela domov prišel. Precej po jedi je začel mož iz sebe metati in kmalu je umrl. Ljudje so brž uganili, da mu je žena v žgance namešala strupa mišnice. Zločinka je uže zaprta.

— (Požar.) Hiša kmeta Josipa Cerovška iz Strme rebri pri Št. Lovrenci je zgorela 30. marca in ima pogorelec, ker nij bil zavarovan, 2000 gld. škode.

— (Krški raki za cesarjevo mizo.) Iz Krškega se nam piše 22. aprila: Tukajšnji poštar g. Auser obrnil se je do cesarske kabinete kancelije s prošnjo, naj blagovoli Nj. Veličanstvo sprejeti 300 krških rakov, katere je namenil imenovani daritelj pokloniti cesarskemu dvoru o priliki srebrne cesarjeve poroke. Na to ulogo je prejel g. Auser prijazni odgovor od kabinete kancelije v posebnem telegramu, na katerem je podpisan kabinetni šef g. Braun. Priliko smo imeli, videti denes te krške rake, predno so bili odposlani. Izredno so lepi. Ko je bila pred 6 leti poroka nadvojvodinje Gizele z bavarskim princem Leopoldom, je imenovani daritelj bil poklonil za dvorni obed tudi 300 lepih krških rakov, za katere mu je Njegovo Veličanstvo kot zahvalo podarilo prsno iglo iz smaragda.

Tuji.

23. aprila:

Pri Slonu: Hirschler iz Dunaja. — Hoffman iz Kočevja. — Picko iz Celovca. — Pavlin iz Dunaja. Pri Malim: Tratnik iz Grada. — Schmidt iz Dunaja. — Urbančič iz Turna. — Gramer, Thelhan iz Kočevja. Pri bavarskem dvoru: Cadore iz Trsta. — Lončarič iz Selc.

Tržne cene

v Ljubljani 23. aprila t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 61 kr.; — rač 4 gld. 39 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; — oves 2 gld. 76 kr.; — ajda 4 gld. 23 kr.; — pros 4 gld. 39 kr.; — koruza 4 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 90 kr.; — mast — gld. 68 kr.; — špeh frišen — gld. 50 kr.; — špeh povojen — gld. 60 kr.; — jajce po 1 $\frac{1}{2}$ kr.; — mleka liter 8 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 54 kr.; — svinjsko meso 50 kr.; — sene 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 7 gold. 50 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Dunajska borza 23. aprila.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovnih . . .	65 gld. 10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	65	55
Zlata renta . . .	77	35
1860 drž. posojilo . . .	119	40
Akcije narodne banke . . .	805	—
Kreditne akcije . . .	245	25
London . . .	117	40
Srebro . . .	—	—
Napol. . .	9	35
C. kr. cekini . . .	5	55 $\frac{1}{2}$
Državne marke . . .	57	60

Circus Sidoli

na cesarja Josipovem trgu. (174)

V četrtek 24. t. m. ob 1 $\frac{1}{2}$ 8. zvečer:

velika predstava
v korist umetniške rodbine Conrady.

Prvikrat:
Fra Diavolo, vlaška pantomima v 2 dejanjih.
Vse natančneje na plakatih.

„Unija krojačev“

na kongresnem trgu št. 7, v hiši banke „Slovenije“, priporoča se za izdelovanje

obleke za gospode,

ter obljubuje jako fino delo, najmodernejšo fačono in cenó računanje. (109—4)

Hiša je na prodaj

v spodnji Šiški poleg Rudolfove železnice, zraven je dva orala njiv, sadni vrt, skedenj, in kozolet se štirimi okni. — Več o tem se izve pri „Raci“ v spodnji Šiški. (172—2)

Slatina (rogatska)

(Štajersko).

jedno uro od južno-železniške postaje Poličan, (Pölschach), staroslavna vsled svoje jako ogljenokisle vode pomešane z glavberjevo soljo, najokusnejša, najzdravejša pijača za ohlajenje, in neprecenljivo zdravilo zoper slabo prebavnost, zoper katár v želodci in črevesu, zoper zastajanje v trebuhu, bolezní na jetrah, vranici, žolču, in v mehurju, zoper zlato žilo, trganje po udih vsled nezmerne življenja, zoper to, da se človek preveč ne redi, pri pomankljivem tvarjenju krvi, zoper bledico, hipohondrijo. (180—3)

Sesona od meseca majnika do oktobra.

Krasna sobana za zdravljenje, elegantni prostori za zabavo in obednica, kavana, terasa, sprehajališče, velik orkester, balet, koncerti, tombola, dobre gostilne, lepa in cena stanovanja, pošta, državna telegrafna postaja, živa prevoznja s pošto ali najetimi vozovi z direktnim združenjem z vsemi vlaki brzimi in za osebe v Polčanah.

Naročbe za stanovanja ali rudninsko vodo:

Vodstvo deželne zdravilnice v Slatini, Spodnje Štajersko.

Ta razpošilja tudi cenike, programe, kopeljske brošure brezplačno; s'edaje se dobivajo tudi v vseh prodajalnicah s knjigami, ter v vseh večjih prodajalnicah z rudninsko vodo.

Prvi dež. slatinski zdravnik in vodja zavodu, ces. svetovalec in sanitetni svetovalec:

Dr. M. J. Schüler.

Elegantna
spomladanska obleka
18 gold.

Praktična
spomladanska zgornja suknja
10 gold.

Trdne
spomladanske hlače
5 gold.

in v primerji najfinejše obleke za gospode in dečke; po najnižji ceni obleke za otroke od dveh let naprej.

Spalne suknje
za gospode in gospe.
priporoča

M. Neumann,

krojaški mojster,

v Ljubljani, v slonovih ulicah št. 11,
v Lukmanovej hiši.

Vnanje naročbe se proti povzetju urno izvrše in nepristojno brez ugovora nazaj vzame. (115—9)

WASSERDICHTER
BELTSTOPPER
REGENMÄNTEL
DECKTÜCHER
empfehl
die
Wienerberg-Landgut-Fabrikniederlage
M. J. SINGER & SÖHNE WIEN.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.